

JUDr. Viera Hanuláková,
riaditeľka odboru rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí MPSVR SR

Nové výzvy v oblasti rodovej rovnosti v kontexte Odporúčaní Výboru OSN pre odstránenie diskriminácie žien

Autorka svoj príspevok rozdelila do troch hlavných častí:

1. Zabezpečenie realizovania odporúčaní Výboru pre odstránenie diskriminácie žien

V prvej časti sa venovala prezentácií Správy o prerokovaní druhej, tretej a štvrtej periodickej správy k Dohovoru o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien, ktorú Slovenská republika predložila na prerokovanie Výboru OSN. Svoj príspevok ďalej zamerala na prezentáciu odporúčaní, ktoré Výbor OSN zaslal Slovenskej republike, ako aj na postup vlády SR pri implementovaní relevantných odporúčaní Výboru pre Slovensko. Realizácia jednotlivých odporúčaní Výboru rezortmi a ostatnými zainteresovanými subjektmi závisí aj od ich špecifického charakteru, od toho, či sa odporúčaním sledujú krátkodobé, resp. dlhodobé ciele, či má odporúčanie konkrétny charakter, splniteľný cieľmi jednorazovými aktivitami, resp. plnený súborom zložitých dlhodobých aktivít. Po predložení stanovísk jednotlivých ministerstiev k odporúčaniam Výboru a posúdení jednotlivých zistení bude pripravený materiál na rokovanie vlády SR s cieľom prerokovať záverečné zistenia a určiť ďalší postup pri ich implementovaní, ktorým sa určí postup a zodpovednosť za ich riešenie.

2. Národná stratégia rodovej rovnosti 2009 – 2013

V druhej časti svojho príspevku sa autorka venovala príprave tvorby nového vládneho dokumentu: Národnej stratégie rodovej rovnosti.

Dôvody predloženia stratégie vyplývajú z nutnosti plnenia záväzkov Slovenskej republiky z medzinárodných zmlúv a členstva v EÚ, ako aj skutočnosti, že súčasné vládne dokumenty v tejto oblasti boli prekonané. Týka sa to tak Národného akčného plánu pre ženy, ako aj Koncepcie rovnosti žien a mužov. Je nutné zdefinovať oblasti, ciele a princípy Národnej stratégie rodovej rovnosti 2009 - 2013 v podmienkach Slovenskej republiky.

Jeden z dôvodov vypracovania Stratégie vyplýva aj zo Záverečného stanoviska Výboru pre odstránenie diskriminácie žien po prerokovaní Druhej, tretej a štvrtej periodickej správy SR k Dohovoru o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien (CEDAW), ktorému sa autorka venovala v úvodnej časti svojho príspevku.

Aktuálne úlohy problematiky žien a mužov vyplývajú z **Plánu uplatňovania rovnosti žien a mužov (2006 - 2010)**¹, v ktorom Európska komisia stanovila šesť prioritných oblastí ako vykonávací rámec na podporu rovnosti žien a mužov do roku 2010: rovnaká ekonomická nezávislosť pre ženy a mužov, zosúladenie súkromného a pracovného života, rovnocenné zastúpenie v rozhodovacom procese, odstránenie všetkých foriem násilia založeného na rodovej príslušnosti, odstránenie rodových stereotypov, podporovanie rovnosti žien a mužov vo vonkajšej a rozvojovej politike.

Vzhľadom na to, že vývoj problematiky rovnosti žien a mužov v Slovenskej republike neustále prechádza novými fázami s novými možnosťami, výzvami a problémami, je nevyhnutné čo najlepšie nastaviť politiku vlády Slovenskej republiky tak, aby došlo k dôslednému riešeniu nasledujúcich problémov: rodové mzdové rozdiely, horizontálna a vertikálna segregácia žien a mužov, disparitné zastúpenie žien a mužov v rozhodovaní, problémy so zosúladením osobného, rodinného a pracovného života, diskriminácia žien a mužov na trhu práce, nedostatočné sociálne zabezpečenie žien a mužov, násilie páchané na ženách, rodová nerovnosť na miestnej a regionálnej úrovni, viacnásobná diskriminácia žien a rodové stereotypy, ako najvýznamnejší pretrvávajúci problém vo všetkých oblastiach života spoločnosti.

Pripravovaný zámer Stratégie vychádza z uvedených faktov a z prezentovaných základných dokumentov verejnej politiky v oblasti rovnosti žien a mužov.

Stratégia bude definovať cieľ a koordinované postupy dlhodobej politiky rodovej rovnosti, vymedzí základné princípy, zásady, zámery a strategické komplexné ciele rodovej rovnosti. Identifikuje transparentnú zodpovednosť jednotlivých aktérov a ich postupy v dlhodobom a krátkodobom časovom horizonte; nástroje, metódy a navrhuje alokáciu zdrojov na jej implementáciu.

Na stratégiu bude nadväzovať Akčný plán rodovej rovnosti, ktorý bude následne rozpracovaný na jednotlivé rezortné akčné plány s konkrétnymi úlohami, zodpovednosťou, finančným krytím, merateľnými ukazovateľmi. Na ich základe sa bude vyhodnocovať plnenie stanovených úloh.

3. Národný akčný plán na prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách 2009 - 2012

Tretia časť príspevku bola venovaná prezentácii zamerania nového Národného akčného plánu na prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách na roky 2009-2012, ako aj zhodnoteniu aktivít a úloh v rámci predchádzajúceho akčného plánu.

Upozornila na problémové oblasti, a to najmä na nedostatočný počet služieb poskytovaných ženám, ktoré sa stali obeťami násilia vo vzťahu k ich dostupnosti a kvalite vzhľadom na európske štandardy, skoordiovane práce pomáhajúcich profesií na úrovni regiónov a financovanie uvedených služieb, absencia intervenčných tímov pomáhajúcich profesií vo všetkých regiónoch Slovenska. Ako autorka príspevku uviedla, počas implementovania úloh prvého akčného plánu sa zviditeľnila potreba skvalitniť vzdelávanie všetkých profesií, ktoré sú v kontakte s obeťami násilia, a preto mohli byť podporené MPSVR SR prostredníctvom Európskeho sociálneho fondu a Úradom vlády SR projekty na vzdelávanie pomáhajúcich profesií.

¹ Oznámenie Komisie Rade, Európskemu Parlamentu, Európskemu Hospodárskemu a Sociálnemu Výboru a Výboru Regiíonov – *Plán uplatňovania rovnosti žien a mužov* – KOM (2006) 92

Ako dôležité sa ukazuje pokračovanie v zbere štatistických údajov a získavanie výskumných údajov, čo bude nutnou podmienkou pre zdokonalenie aktivít v oblasti prevencie a eliminácie násilia voči ženám v rokoch 2009 až 2012. Jednou z dôležitých úloh je iniciovanie špeciálnych programov pre páchatel'ov násilia na ženách s cieľom znížovania výskytu násilia a ochrany žien pred násilím, pričom je efektívne vychádzať zo zahraničných skúseností s týmito programami.

Autorka tiež informovala o priebehu a dosiahnutých výsledkoch 1.vládnej informačnej a mediálnej kampane „Zastavme domáce násilie na ženách“, ktorá prispela k prevencii a eliminácii násilia páchaného na ženách a bola koordinovaná a finančne podporená z prostriedkov Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

V závere autorka príspevku vyslovila očakávanie, že práve táto konferencia poskytne dostatočnú platformu odborných skúseností, ktoré by prispeli k skvalitneniu tvorby oboch pripravovaných vládnych dokumentoch v oblasti rodovej rovnosti na Slovensku.